

MUINAISJÄÄNNÖKSEN HOITOSUUNNITELMA

Rauma Lapin Vainriihenpöngkä

Satakunnan Museo

SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Rauma Vainriihenpönkkä, muinaisjäännösrekisterissä numerolla 406010017

Koordinaatit (ETRS-TM35FIN)

P: 6785173 I: 222012

Tilat

684-435-3-144 Koulu

684-435-3-157 Huhdanmäki II

Maanomistajat

Rauman kaupunki

Yleiskuvaus

Vainriihenpönkän alue sijaitsee keskeisellä paikalla Lapin kirkonkylässä. Pohjoispuolella sijaitsevat Lapin koulu ja terveyskeskus, etelässä alue rajoittuu Lapijokeen ja Patolampeen. Patolammen ympäristöä on viime vuosina kunnostettu ja parannettu. Alueella on lasten leikkipuisto ja kävelyteitä sekä joen ylittävä kävelysilta. Länteen hoitoalueesta on koulun urheilukenttä ja etäämpänä Lapijokivarressa peltoa.

Vainriihenpönkän hautaröykkiöt sijaitsevat matalien katajaa kasvavien mäentöyräiden päällä. Aluetta on ensimmäisen kerran tutkittu vuonna 1891. Muinaisjäännöksistä ei enää juuri ole maanpäällisiä merkkejä. Mäenkumpareet, joilla röykkiöiden jäänteet sijaitsevat, ovat kuitenkin maisemallisesti keskeisiä ja alueen maisemakuva hyvin täydentäviä. Kumpareet ovat säilyneet luonnontilassa ja ketomainen kasvillisuus on lisäksi melko hyvin säilynyttä.

Vuosina 2006–2007 Vainriihenpönkkällä tehtiin arkeologisia tutkimuksia. Osa mäellä sijainneista röykkiöistä voidaan löytöjen - palaneen ihmisluun - ja rakenteiden perusteella tulkita esihistoriallisiksi haudoiksi, kaksi röykkiöstä on todennäköisesti myöhäisempiä. Radiohiiliajoitusten perusteella paikkaa on käytetty pitkään pronssikaudelta aina rautakauden lopulle.

Vainriihenpönkkää hoidettiin vuosina 1996–2011 Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikön toimesta. Hoidon päättymisen jälkeen alue on pahasti umpeenkasvanut.

LUONNONARVOT

Topografia

Alue on entistä peltoa ja niittyä. Vainriihenpönkkä ja etelämpänä aivan jokivarressa sijaitseva Muuntajanpönkkä ovat hiekkapohjaisia mäenkumpareita, joilla muinaisjäännökset sijaitsevat. Näillä kumpareilla myös kasvillisuus poikkeaa ympäristöstä. Jokiuoma kulkee hoitoalueen kohdalla melko syvällä ja jokitörmä on kosken kohdalla hyvin jyrkkä.

Kasvisto

Vainriihenpönkällä kasvaa komeita katajia, joista osa on pylväsmäisiä, osa taas hyvin huonokuntoisia ja lumen painamia. Lisäksi mäen päällä kasvaa suuria tuomia, nuoria pihlajia ja vaahteran taimia. Mäen reunamilla kasvaa haapoja, koivuja sekä pajuja ja tervaleppiä. Hoidon päättymisen jälkeen pönkälle on noussut lehtipuuvesakkoa ja reunamille erityisesti vadelmaa, mutta mäen lakialue on edelleen jossain määrin avoin ja siinä on säilynyt melko edustava ketomainen kasvillisuus. Paikalla voitiin keväällä 2023 havaita ainakin tummaa tulikukkaa, mataraa, pölkkyruhoa ja kalliokieloa. Säännöllisen hoidon aikaan mäellä kasvoi myös ketoneilikkaa ja kissankelloa. Alueella on tehty kasvillisuuskartoitus v. 2005 (Aimo Nummi).

Maankäyttö

Alueella on voimassa Lapin keskustan asemakaava vuodelta 2017, jossa muinaisjäännösalueet on merkitty SM-merkinnällä. Vainriihenpönkälle lisäksi merkitty sl4 -merkintä: alueen osa, jolla sijaitsee katajaketo. Ympäröivä alue on puistoa (VP).

Maisemamaakunta:

Ala-Satakunnan viljelyseutu

KOHTEN HYÖDYNTÄMINEN

Kulumisherkkyyys

Ei erityisen kulumisherkkää.

Kulkuohjeet

Vainriihenpönkän alue sijaitsee aivan Lapin kirkonkylän keskustassa Lapin koulun ja terveyskeskuksen välittömässä läheisyydessä. Lähin katuosoite Kirkkotie 4/6.

Pysäköintialueena voidaan käyttää terveyskeskuksen ja liikuntahallin pysäköintialuetta, josta laskeudutaan alas kohti jokea.

Varustus

Ei opasteita tai muuta varustusta.

Käyttömahdollisuudet

Käyttömahdollisuudet pienimuotoisena nähtävyys- ja opetuskohteena ovat hyvät.

HOITOSUUNNITELMA

Hoitotavoitteet

Vainriihenpönkän muinaisjäännöksistä ei juuri ole maanpäällisiä merkkejä, mutta mäenkumpareet ovat maisemallisesti hyvin keskeisiä ja alueen maisemakuvaa hyvin täydentäviä. Tavoitteena on raivaamalla ja niittämällä lisätä alueen avoimuutta ja estää umpeenkasvua sekä ylläpitää edustavaa ketokasvillisuutta.

Hoito-ohje

Vainriihenpönkän alueelta poistetaan huonokuntoisia ja pahasti katajia varjostavia tuomia. Myös kuivia katajia poistetaan. Nuoria lehtipuita (haapa, pihlaja, vaahtera) ja vesakkoa raivataan. Raivausta voidaan tehdä vähittäin useamman vuoden aikana. Syyskesällä ketomaiset alueet niitetään raivaussahan niittoterällä. Raivaus- ja niittojätteet kuljetetaan pois paikalta.

Hoitosuunnitelmaa toteuttaa

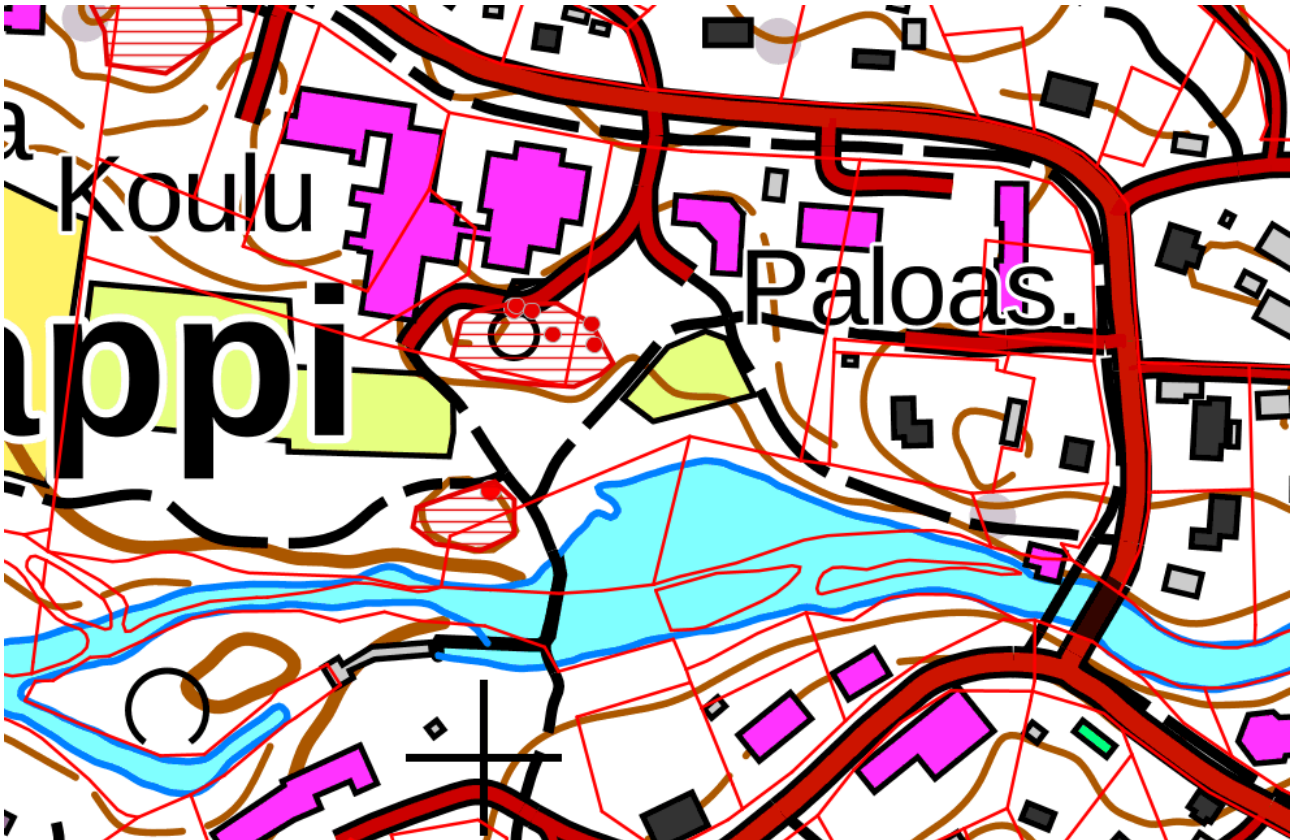
Lions Club Lappi TI ry

Hoitosuunnitelman päiväys ja laatija

Porissa 2.6.2023

Leena Koivisto / Satakunnan Museo

RAUMAN VAINRIIHENPÖNKÄN MUINAISJÄÄNNÖSALUEEN SIJAINTI

RAUMAN VAINRIIHENPÖNKÄN HOITOALUE – rajattu sinisellä

